

ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କ ଅଧିକାର

Banking Codes and Standards Board of India

ଭାରତୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ଏବଂ ମାନକ ବୋର୍ଡ଼

BANKING CODES AND STANDARDS BOARD OF INDIA

www.bcsbi.org.in

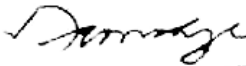
ପ୍ରିୟ ପାଠକ ଗଣ,

ମୋତେ "ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଅଧିକାର" ଚିତ୍ର ପୁସ୍ତିକା ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବେଷଣ କରିବାରେ ବହୁତ ଖୁସି ଲାଗୁଛି ।

ବ୍ୟାଙ୍କ ସେବା ଓ ଏହା ବିଷୟରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଅନେକ ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ କୋଡ୍ ଏବଂ ମାନକ ବୋର୍ଡ଼ "ଗ୍ରାହକ ମାନକ ପ୍ରତି ଏକ ଛୋଟ ପ୍ରୟାସ । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ "ଜନ ଧନ ଯୋଜନା" ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଶରେ ପ୍ରାୟ ୨୫ କୋଟି ଜମା ଖାତା ଖୋଲିସାରିଲାଣି । ଏଥିପାଇଁ ଏହା ଜରୁରୀ କି ଏହି ଜମାଖାତା ଧାରି ମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କର ଭିତ୍ତିକ ସେବା ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଦରକାର ।

ଟେକନିକ ପ୍ରଗତି ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟାଙ୍କ କାରବାର ଏ.ଟି.ଏମ, ଇଣ୍ଟର୍ନେଟ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ଆଦି ଦ୍ୱାରା ବହୁତ ସୁଭିଧା ହୋଇ ଗଲାଣି, କିନ୍ତୁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଠକାମୀ, ଧୋକା ଓ ହେରାଫେରି ବଢ଼ି ଗଲାଣି, ଏଥି ପାଇଁ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କର ଏ ସବୁ ଧୋକା ରୁ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ କଣ କଣ ସାବଧାନତା ନେବାକୁ ହେବ ଜାଣିବା ଦରକାର ।

ଉପରୋକ୍ତ ଲେଖାଯାଇଥିବା କଥାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଏହି ଚିତ୍ର ପୁସ୍ତିକା ଛପା ଯାଇ ଅଛି । ଆଶା କରୁଛି ଏହି ପୁସ୍ତିକା ପାଠକ ମାନଙ୍କ ଉପଯୋଗରେ ଆସିବ ଏବଂ ସଦସ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ସେମାନଙ୍କର ବାଣିଜ୍ୟ ସମାବେଶନରେ ଏହାର ପୁରା ପ୍ରଚାର କରିବେ ।

ଏ.ସି.ମହାଜନ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

୧ମ ଅକଟୋବର ୨୦୧୭

ଭାରତୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ କୋଡ୍ ଏବଂ ମାନକ ବୋର୍ଡ଼

ବିଷୟ ସୂଚୀ

୧. ପ୍ରାଥମିକ ସଂଚୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜମା (ବି.ଏସ.ବି.ଡି)- ଛୋଟ ଖାତା ଖୋଲିବା ଏତେ ସହଜ ।
୨. ସଂଚୟ ଖାତାର ବିଶେଷ ସର୍ତ୍ତ ।
୩. ସଂଚୟ ଖାତାର କମ ରୁ କମ ଧନ ରାଶି ର ସର୍ତ୍ତ ।
୪. ଜମାଖାତାରେ ନାମାଙ୍କନ କରିବା ।
୫. ଖାତାରେ ଚେକ ଜମା କରିବା ।
୬. ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ଯାଇ ଥିବା ସଂଚୟ ଖାତା ପୁଣି ଚାଲୁ କରିବା ।
୭. ବ୍ୟାଙ୍କରେ ନିଜର ଫଟା/ପୁରୁଣା ନୋଟ ବଦଳାଇବା ।
୮. ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ ର ପଇସା ସମୟ ପୂରା ହେବ ଆଗରୁ କାଢ଼ିବା ବା ତାକୁ ବନ୍ଦା ରଖି କରଜ ନେବା ।
୯. ଖାତାଧାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲେ ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ କୁ ସମୟ ପୂରା ହେବା ଆଗରୁ ବନ୍ଦ କରିବା
୧୦. ମୃତକ ଖାତାଧାରୀଙ୍କ ଧନରାଶିରେ ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ।
୧୧. ପ୍ରାଥମିକ ସଂଚୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜମା (ବି .ଏସ.ବି.ଡି) ସହିତ 'ରୁପେ କାର୍ଡ ' ।
୧୨. ଖାତାରୁ ପଇସା ବାହାରିବା ଏସ.ଏମ.ଏସ ଆସିବା କିନ୍ତୁ ଏ.ଟି.ଏମ ମେସିନରୁ ପଇସା ନ ବାହାରିବା ।
୧୩. ଡେବିଟ ଓ ଏ.ଟି.ଏମ କାର୍ଡ ହଜିବାର ସୂଚନା ଦେବା ।
୧୪. ଟଙ୍କା ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କର ଏକ ଜାଗାରୁ ଅନ୍ୟ ଜାଗାକୁ ପଠାଇବା ।
୧୫. ଅଭିଯାଗ କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ।
୧୬. ଗୋଟିଏ କାଉଣ୍ଟର ରେ ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିକଳାଙ୍ଗ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ।
୧୭. ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଓ ଗୋପନୀୟତା ର ଅଧିକାର ।
୧୮. ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ବୀମା ପଲିସି ଭୁଲ ଉପାୟରେ ବିକିବା ।
୧୯. ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିନିଧି / ସୁଭିଧାଦାତା କି ଠାରୁ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ସେବା

1. ପ୍ରାଥମିକ ସଂଗଠ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜମା (ବି.ଏସ.ବି.ଡି) ଛୋଟ ଖାତା ଖୋଲିବା ଏଡେ ସହଜ

ସୋଭାଜୀ, ଖୁସି ହେବାର କାରଣ ଏହିକି ଯେ ମନ୍ଦିର ପାଖରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଛି ମୁଁ ସେଠାରେ ସଂଗଠ ଖାତା ଖୋଲି କରି ଫେରୁଛି ।

ଇଏତ ବହୁତ କଷ୍ଟ କାମ । ତୁମେ କାହାର ସହାୟତା ନେଇ ଏ କାମ କରାଇଲ ।

ନାଁ ଇଏତ ବହୁତ ସହଜ ହୋଇଗଲାଣି । ସେଠାରେ କର୍ମଚାରୀ ମୋ ଠାରୁ ଗୋଟିଏ ଫୋଟୋ ନେଲେ ଓ ଏକ ଫର୍ମ ରେ ମୋର ହସ୍ତାକ୍ଷର କରିନେଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ କହିଲେକି ଏହି ଖାତାରେ ଟଙ୍କା ଦିଆ ନିଆ ର ଏକ ସୀମା ଅଛି ।

ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଖାତା ଖୋଲିବା ଏଡେ ସହଜ ଯଦି ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଆଜି ଖାତା ଖୋଲି ଆସିବି । କିନ୍ତୁ ମୋତେତ ଦସ୍ତଖତ ଆସେନି ।

ମୁଁ ସେ କର୍ମଚାରୀ ମାନେ କଥା ହେବାର ଶୁଣିଛି କି ଆଙ୍ଗୁଠି ଛାପାରେ ମଧ୍ୟ ଖାତା ଖୋଲି ହେବ ।

ତୁମର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ, ତମେ ମୋତେ ଏକଥା ସବୁ ଶିଖାଇଲ । ଆଜି ଯାଇ ମୁଁ ଖାତା ଖୋଲିବି ଓ ମୁନା ର ପଢା ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଜମା କରିବି ।

ନୋଟ :- ବି.ଏସ.ବି.ଡି ଛୋଟ ଖାତା ଖୋଲିବା ପାଇଁ ଗୋଟେ ଫୋଟୋ ଏବଂ ଖାତା ଖୋଲିବା ଫର୍ମ ରେ ଦସ୍ତଖତ କିମ୍ବା ଆଙ୍ଗୁଳି ଛାପ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ । ଏଥିରେ ଦିଆ ନିଆ ର ଗୋଟିଏ ସୀମା ଅଛି ।

2. ଜମା ଖାତାର ବିଶେଷ ସର୍ତ୍ତ

ପୌଢ଼ ଶିକ୍ଷା

ଆପଣ ମାନଙ୍କୁ ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ ବିଷୟରେ କଣ ଜଣା ଅଛି ? ପବନ ତୁମେ କୁହ !

ଏଥୁରେ ଏକ ବର୍ଷରୁ ୧୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟଙ୍କା ଜମା କରି ହେବ । ଏଥୁରୁ ସଂଚୟ ଖାତା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସୁଧ ମିଳି ଥାଏ ।

ମୋହିତ ,ତୁମେ କିଛି ଜାଣିଛ ତ କୁହ ।

ଏହା ଜଣେ କିମ୍ବା ତିନି ଜଣଙ୍କ ନାମରେ ଖୋଲିପାରିବ ।

ତୁମ ମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କିଏ କିଏ ଏହି ଖାତା ଖୋଲିଛ ?

ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ ମୁଁ

ଏହା ଖୋଲିବା ସମୟରେ ତୁମକୁ ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ ର ସର୍ତ୍ତ ବିଷୟରେ ଜଣାଇ ଦିଆ ଯାଇଛି ?

ନାହିଁ ତ...

ଯେବେବି ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ ଖାତା ଖୋଲିବ ସେତେବେଳେ ସେଥୁରେ ଥିବା ବିଶେଷ ସର୍ତ୍ତ ବିଷୟରେ ପଚାରିବ । ତା ଦ୍ୱାରା ସେ ବିଷୟରେ ତୁମକୁ ସମସ୍ତ ସୂଚନା ମିଳି ପାରିବ ।

ନୋଟ : ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜରୁରୀ କି ଡିପୋଜିଟ ଖାତା ର ବିଶେଷ ସର୍ତ୍ତ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କୁ ଖାତା ଖୋଲିବ ସମୟରେ ହିଁ ଦେଇ ଦେବା ଦରକାର ।

3. ସଂଚୟ ଖାତାରେ କମ ରୁ କମ ରଖିବା ଧାନ ରାଶି ପାଇଁ ସର୍ତ୍ତ

ଆଜିକାଲି ଦର ଦାମ ଏତେ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ି ଗଲାଣି ଯେ ,ମୁଁ ତ ବୁଝି ପାରୁନି ଚଳିବା କେମିତି

ତାହାତ ଠିକ ,କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଦରମା ମିଳିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ମୋର ସଂଚୟ ଖାତାରେ ଜମା କରି ଦିଏ ,ଯାହା ମୋର ଦରକାର ସମୟରେ ବାହାର କରି ପାରିବି ।

କିନ୍ତୁ ଯଦି ସବୁ ପଇସା କାଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତେବେ କଣ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହା କରିବାକୁ ଦେବ ?

ହଁ ବିମଳା ,ବି.ଏସ.ବି.ଡ଼ି ଖାତାରେ କିଛି ପଇସା ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଏହି ଖାତାକୁ ରଖି ଚଳାଇ ପାରିବା ।

ମୁଁ ତ ଭାବୁଛି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଏମିତି ଏକ ଖାତା ଖୋଲିବି ଯେଉଁଥିରେ କି ମୋ ପାଖରେ ଯେତେବେଳେ ପଇସା ହେବ ଜମା କରି ପାରିବି ଓ ଯେତେବେଳେ ଦରକାର ପଡ଼ିବ ପଇସା କାଢ଼ି ପାରିବି ।

ଶୁଭ କାମରେ ତେରି କାଢ଼ିକି । ଆଜି ହିଁ ଯାଇ ଏକ ସଂଚୟ ଖାତା ଖୋଲିଦିଅ ।

ନୋଟ : ବି.ଏସ.ବି.ଡ଼ି ଖାତାରେ କିଛି ବି ପଇସା ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଚାଲୁ ରଖି ହେବ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଲୋରିମାନା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ ।

4. ଜମା ଖାତାରେ ନାମାଙ୍କନ (ନୋମିନେସନ) କରିବା

ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ ମୁଁ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଖାତା ଖୋଲିବାକୁ ଯାଉଛି ।

ଇଏ ତ ବହୁତ ଭଲ କଥା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥାରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବ, ଜମା ଖାତାରେ ନାମାଙ୍କନ (ନୋମିନେସନ) ନିଶ୍ଚୟ କରିବ ।

ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ ଏହାର ଉପକାର କଣ ହେବ ?

ମୋ ବାପା ବ୍ୟାଙ୍କ ରେ ସଂଚୟ ଖାତା ଓ ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ଖୋଲି ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ସେ ମା କିମ୍ବି ପିଲାଙ୍କର ନାମରେ ନାମାଙ୍କନ କରିନଥିଲେ ।

ବାପାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ତାଙ୍କର ସଂଚୟ ଟଙ୍କା କାଢ଼ି ବାରେ ମା କୁ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥିଲା। ତୁମେ ନାମାଙ୍କନ କରିଥିଲେ, ଯଦି ତୁମର କିଛି ଅଘଟଣ ଘଟି ଯିବ ତେବେ ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ରୁ ଟଙ୍କା ଉଠାଇ ବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବେନାହିଁ ।

ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ ମୁଁ ସଂଚୟ ଖାତା ଖୋଲିଲେ ନାମାଙ୍କନ ନିଶ୍ଚୟ କରିବି ।

ନୋଟ: ସଂଚୟ ଖାତା/ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ବେଳେ ନାମାଙ୍କନ କରିଥିଲେ ପରେ ଅସୁବିଧା ହେବନାହିଁ ।

5. ଖାତାରେ ଟେକ ଜମା କରିବା

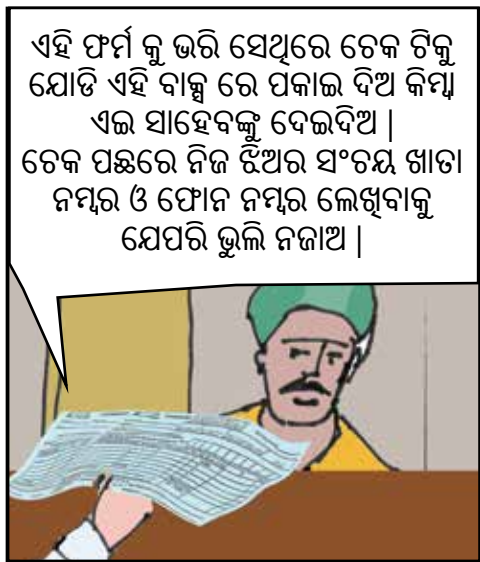

ସାହେବ ମୋ ଝିଅର ଛାତ୍ର ବୃତ୍ତି ଟେକ ତାହାର ସଂଚୟ ଖାତାରେ ଜମା କରିବାକୁ ଆସିଛି ।

ଆପଣଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ ଝିଅର ଖାତା ନମ୍ବର ଜଣା ଅଛି ।

ମୁଁ ତ ତାର ପାସ ବହି ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଆସିଅଛି ।

ଏହି ଫର୍ମ କୁ ଭରି ସେଥିରେ ଟେକ ଟିକ୍କା ଯୋଡ଼ି ଏହି ବାଙ୍କୁ ରେ ପକାଇ ଦିଅ କିମ୍ବା ଏଇ ସାହେବଙ୍କୁ ଦେଇଦିଅ । ଟେକ ପଛରେ ନିଜ ଝିଅର ସଂଚୟ ଖାତା ନମ୍ବର ଓ ଫୋନ ନମ୍ବର ଲେଖିବାକୁ ଯେପରି ଭୁଲି ନଜାଅ ।

ଏହି ଟେକ ମୋ ଝିଅର ଖାତାରେ କେବେ ଜମା ହୋଇ ଯିବ ?

ଦୁଇ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇ ଯିବ । ଯଦି ତୁମ ଝିଅ ଚାହିଁବ ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଟଙ୍କା ଜମା ଖାତାରୁ କାଢ଼ି ମଧ୍ୟ ପାରିବ ।

ଧନ୍ୟ ବାଦ ସାହେବ

ନୋଟ: ଟେକ ବାଙ୍କୁ ରେ ପକାଇବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା କାଉଣ୍ଟର ରେ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ତାହା ପଛରେ ସଂଚୟ ଖାତା ନମ୍ବର ନିଶ୍ଚୟ ଲେଖନ୍ତୁ ,ଯାହା ଖାତାରେ ଏହି ଟଙ୍କା ଜମା ହେବ । ସଂଚୟ ଖାତା ଧାରି କିମ୍ବା ଜମା କର୍ତ୍ତା ର ଫୋନ ନମ୍ବର ନିଶ୍ଚୟ ଲେଖନ୍ତୁ ।

6. ନିଷ୍ପନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥିବା ସଂଚୟ ଖାତା ପୁଣି ଥରେ ଚାଲୁ କରିବା

ନୋଟ : ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାକୁ ପୁଣି ଥରେ ଚାଲୁ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆପଣଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ଫିସ ନେବ ନାହିଁ ।

7. ବ୍ୟାଙ୍କରେ ନିଜର ଫଟା ଓ ପୁରୁଣା ନୋଟ ବଦଳାଇବା

ନୋଟ: ଆପଣ ବ୍ୟାଙ୍କ ର ଯେ କୌଣସି ଶାଖା କୁ ଯାଇ ଫଟା ପୁରୁଣା ନୋଟ ବଦଳାଇ ପାରିବେ ।

8. ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ ପଇସା ସମୟ ଆଗରୁ କାଢ଼ିବା ଓ ତାକୁ ବନ୍ଧା ରଖି ରଖି ନେବା

ପବନ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ଥିଲକି ?

ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଫେରୁଛି । ସବୁ ମାସରେ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ୧୦୦୦-୨୦୦୦ ଟଙ୍କା ଜମା କରି ଦେଉଛି , କାହିଁକି ନା ଝିଅ ବାହାଘର ବେଳେ ଆଉ କାହାଠାରୁ ରଖି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଏହାଟ ଠିକ କଥା ।

ସଂଚୟ କରିବା ବହୁତ ଭଲ କଥା, ଦରକାର ବେଳେ ଆମେ ତାହା କାଢ଼ି ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ପାରିବା ।

କିଛି ଏବେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମା କରିଥିବା ଟଙ୍କା ତୁମେ କାହିଁକି ୩ କିମ୍ବା ୫ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ କରି ଦେଉନ । ତୁମକୁ ସୁଧ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ମିଳିବ ।

ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ କିଛି ମତେ ଯଦି ସମୟ ପୂରିବା ପୂର୍ବରୁ ଟଙ୍କା ଦରକାର ପଡ଼େ ତେବେ କଣ କରିବି ?

ତୁମେ ତୁମ ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ କୁ ବନ୍ଧା ରଖି ରଖି ମଧ୍ୟ ନେଇ ପାରିବ । ନହେଲେ ତାହାକୁ ସମୟ ପୂରିବା ଆଗରୁ ଭାଙ୍ଗି ପାରିବ । କିଛି ମଝିରୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ ତୁମକୁ ସୁଧ କମ ମିଳିବ ।

ଠିକ ଅଛି ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ । ମୁଁ ଆଜି ହିଁ ଯାଇ ବ୍ୟାଙ୍କ ରେ ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ ଖୋଲି ଦେବି ।

9. ଖାତା ଧାରୀଙ୍କ ର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲେ ଏଫ.ଡି (ମିଆଦୀ ଜମା) କୁ ସମୟ ଆଗରୁ ବନ୍ଦ କରିବା

ଏହି ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ତୁମେ କାହା ନାମରେ ଓ କେତେ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଖୋଲିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ?

ମୋ ନାମରେ ଏବଂ ୫ ବର୍ଷ ପାଇଁ ।

ଆପଣ କାହାକୁ ନାମାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ?

ନାମାଙ୍କନ କରିବା ଦ୍ଵାରା ଲାଭ କଣ ହେବ ?

ଯଦି ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ର ସମୟ ପୂରା ହେବ ଆଗରୁ ଜମାକାରୀ ଲବ୍ଧ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଏ ,ତେବେ ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ର ସମୟ ହେବା ଆଗରୁ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ଦିଆ ଯାଇ ପାରିବ ।

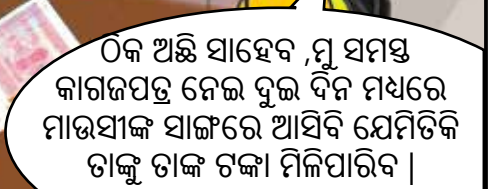
ଏବଂ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ରେ ସମୟ ଆଗରୁ ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ତେବେ ଏହି ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ରେ ମୋର ପତ୍ନୀ ବିନିତା କୁ ନାମାଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଛି ।

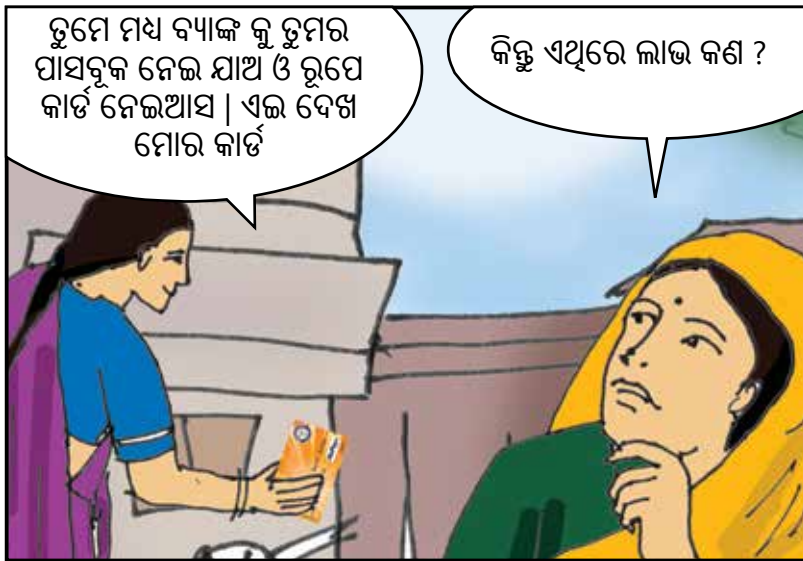
ନୋଟ: ଜମାକାରୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲେ ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ର ନୋମିନି କୁ ଫିକ୍ସଡ୍ ଡିପୋଜିଟ ର ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ଦିଆ ଯାଇ ପାରିବ ଓ ସେଥି ପାଇଁ କୌଣସି ଜୋରିମାନା ଲାଗିବ ନାହିଁ ।

10: ମୃତ ଖାତାଧାରୀଙ୍କ ପରିବାର ବର୍ଗଙ୍କ ଦାବିର ସମାଧାନ ।

ନୋଟ: ବିନା ନାମାଙ୍କନ ଜନିତ ଖାତା ଧାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଜମା କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ଦାବିକାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ପତ୍ର ଓ ଆଫିଡେବିଟ ଆଣି ଜମା କଲେ ୧୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ଦିଆଯିବ ।

11. ପ୍ରାଥମିକ ସଂଚୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜମା (ବି.ଏସ.ବି.ଡି) ଖାତା ସହିତ 'ରୂପେ କାର୍ଡ'

ନୋଟ: ନିଜର ସଂଚୟ ଖାତା ସହ ରୂପେ କାର୍ଡ ନିଶ୍ଚୟ ନିଅନ୍ତୁ । କିଛି ନିଜର ରୂପେ କାର୍ଡ ନମ୍ବର ଓ ପିନ ନମ୍ବର କାହାକୁ କହିବ ନାହିଁ ।

12. ଖାତାରୁ ପଇସା ବାହାରିବାର ଏସ.ଏମ.ଏସ ଆସିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ଏ.ଟି.ଏମ ରୁ ପଇସା ନ ବାହାରିବା

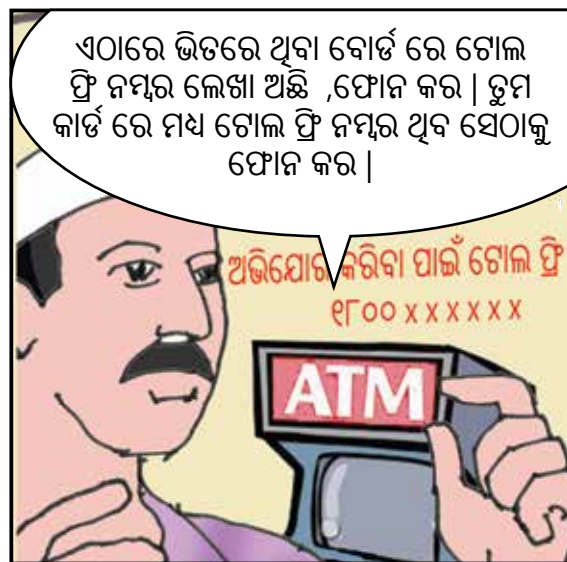

ଭାଇ ମତେ ଘର ସଭୁଦା ପାଇଁ ପଇସା କାଢ଼ିବାର ଅଛି ।
ଟିକେ ଅପେକ୍ଷା କର ମୁଁ ଏ.ଟି.ଏମ ରୁ ପଇସା କାଢ଼ି ଆସୁଛି ।

ଠିକ ଅଛି ମୁଁ ବାହାରେ ଅପେକ୍ଷା
କରିଛି ।

ଆରେ ଇଏ କଣ ହେଲା ,ମୋର ଖାତାରୁ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା
ବାହାରିବାର ଏସ.ଏମ.ଏସ ମୋର ମୋବାଇଲ ରେ
ଆସିଲା କିନ୍ତୁ ମେସିନ ରୁ କୌଣସି ପଇସା ବାହାରିଲା
ନାହିଁ ।

ଏଠାରେ ଭିତରେ ଥିବା ବୋର୍ଡ ରେ ଟୋଲ
ଫ୍ରି ନମ୍ବର ଲେଖା ଅଛି ,ଫୋନ କର । ତୁମ
କାର୍ଡ ରେ ମଧ୍ୟ ଟୋଲ ଫ୍ରି ନମ୍ବର ଥିବ ସେଠାକୁ
ଫୋନ କର ।

ମୋତେ ମୋର ୧୦୦୦ଟଙ୍କା
ମିଳି ଯିବ ତ ?

ଯଦି ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ୧ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ
ତୁମର ବ୍ୟାଙ୍କ ତୁମ ଜମା ଖାତାରେ ଟଙ୍କା
ଜମା ନ କରିଛି ତେବେ ବଡ଼ ଅଧିକାରୀଙ୍କ
ପାଖରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବ ,ଯାହାଙ୍କର
ଠିକଣା ଏହି ବ୍ୟାଙ୍କ ର ଶାଖା ରେ ଥିବା
ବୋର୍ଡ ରେ ଲେଖା ହୋଇଛି

ଠିକ ଅଛି ଭାଇ ,ତୁମେ ମୋ
ସାଙ୍ଗରେ ଅଛ ବୋଲି ,ନ ହେଲେ
ମୋତେ ଏ ସବୁ ବିଷୟରେ ଜଣ ନଥିଲା ।

ନୋଟ: ଯଦି ଜମା ଖାତା ରୁ ପଇସା ବାହାରିବା ଏସ.ଏମ.ଏସ ଆସିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଏ.ଟି.ଏମ ରୁ ପଇସା ବାହାରିଲା ନାହିଁ ତେବେ ସଂଗେ ସଂଗେ ଟୋଲ ଫ୍ରି ନମ୍ବର କୁ ଫୋନ କରି କିମ୍ବା ବ୍ୟାଙ୍କ ଶାଖା କୁ ଯାଇ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

13. ଡେବିଟ / ରୂପେ କାର୍ଡ ହଜିଗଲେ ସୁଚନା ଦେବା

ଭାଇ ମୋର ଆଜି ବହୁତ କ୍ଷତି ହୋଇଗଲା । ଟ୍ରେନ ରେ କେହି ମୋର ପକେଟ ମାର କରିଦେଲା ।

କଣ କଣ ଥିଲା ସେଥିରେ ?

୪୦୦ ଟଙ୍କା ଓ ମୋର ରୂପେ କାର୍ଡ

ତୁମେ ତୁମର କାର୍ଡ କ୍ଲକ କରିଦେଇଛ ?

କେମିତି କରିବି ?

ତୁମ ପାଖରେ ଟେଲିଫୋନ ନମ୍ବର ଥିବ ,ସେଠାକୁ ଫୋନ କରି କାର୍ଡ କ୍ଲକ କରି ପାରିବ ।

ନାହିଁ ଭାଇ !

ତାହାହେଲେ ନିଜ ବ୍ୟାଙ୍କର କୌଣସି ଶାଖାକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ତୁମ କାର୍ଡ କୁ କ୍ଲକ କରିଦିଅ ,ଯାହା ଫୁଲରେ ତୁମ କାର୍ଡ କୁ କେହି ଅସଦ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ ନାହିଁ । ତୁମେ ତୁମ କାର୍ଡର ପିନ ନମ୍ବର କାହାକୁ ଦେଇ ନାହିଁ ତ ?

ନିଜ କାର୍ଡ ର ନମ୍ବର ଏବଂ ପିନ ନମ୍ବର କାହାକୁ କହିବା ଭରିତ ବୁଝେ ।

ନାଁ...

ନୋଟ: ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ଡେବିଟ କାର୍ଡ / ରୂପେ କାର୍ଡ ହଜିଯାଏ ତେବେ ସଂଗେ ସଂଗେ ଟୋଲ ଫ୍ରି ନମ୍ବର କୁ ଫୋନ କରି ଆପଣଙ୍କ କାର୍ଡ କୁ କ୍ଲକ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆପଣଙ୍କ କାର୍ଡ ଅନ୍ୟ କେହି ଅସଦ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

14. ପଇସା ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଙ୍କର ଏକ ଜାଗାରୁ ଅନ୍ୟ ଜାଗାକୁ ପଠାଇବା

ନୋଟ: ଆପଣ ନିଜ ବ୍ୟାଙ୍କ କୁ ଯାଇ ନିଜ ଖାତାରୁ ନିଜ ବ୍ୟାଙ୍କ ର ଯେ କୌଣସି ଗ୍ରାହକ କ ପାଖକୁ ଅତି ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପଇସା ପଠାଇ ପାରିବେ ।

15. ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ଉପାୟ

ମୋହନ, କାହିଁକି ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ଜଣ ପଡୁଛ ?

ଆରେ ସୋହନ ବାବୁ, ମୁଁ ବ୍ୟାଙ୍କ କୁ ପାସ୍ତ୍ର ବୁକ୍ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବାକୁ ଯାଇ ଥିଲି, କିନ୍ତୁ ସେଠି ଏକ କର୍ମଚାରୀ କହିଲେ ଯେ ସିଷ୍ଟମ କାମ କରୁନି ପରେ ଆସିବ ।

ଆଜି ପୁଣି ଗଲି, ତଥାପି ମୋ ପାସ୍ତ୍ରବୁକ୍ ରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କଲେ ନାହିଁ । ସେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ବହୁତ ଖରାପ ବ୍ୟବହାର କଲେ । ଆଉ କେବେ ହେଲେ ବ୍ୟାଙ୍କ କୁ ଆସିବ ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲେ । ମୁଁ ତ ସେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନାମରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । କିନ୍ତୁ କେଉଁଠି କରିବି ଜାଣି ନାହିଁ ?

ବ୍ୟାଙ୍କ ଶାଖାରେ ଏକ ବୋର୍ଡ ଅଛି ସେଥିରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନାମ ଲେଖା ଅଛି ଯାହାକୁ ତୁମେ ଅଭିଯୋଗ କରିପାରିବ । ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରାପ୍ତି ପତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ବୋର୍ଡ ରେ ଲେଖା ଥିବା ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ତୁମକୁ ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ହେବ ।

ମୁଁ ସେହି ବୋର୍ଡ ର ଫୋଟୋ ଉଠାଇଛି, ତୁମକୁ ପଠାଇଛି ଦେଖ ।

ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ଉପାୟ
 ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ଅଛି ତେବେ ନିମ୍ନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଗେ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
 ଶ୍ରୀ .
 ଠିକଣା.
 ଫୋନ୍ ନମ୍ବର.
 ଇ ମେଲ.
 ଯଦି ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆପଣଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ହେଲା ନାହିଁ କିମ୍ବା ଆପଣ ଏ ସମାଧାନ ରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ ତେବେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଲୋକପାଳ କୁ ନିମ୍ନ ଠିକଣା ରେ ସମ୍ପର୍କ କରନ୍ତୁ ।
 ବ୍ୟାଙ୍କଙ୍କ ଲୋକପାଳ: ଶ୍ରୀ.
 ଠିକଣା.
 ଫୋନ୍ ନମ୍ବର.
 ଇ ମେଲ.

ତୁମେ ତ ମୋର ସମସ୍ୟା ର ସମାଧାନ କରିଦେଲ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ସେ ବ୍ୟାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନାମରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବି । ନିଅ ମୋ ତରଫରୁ ଏକ କପ ଚା .....

16. ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ / ଦିବ୍ୟାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କାଉଣ୍ଟର ରେ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା

ପୁଅ ରାମଲୁଲ, ଆଜି ବଜାର ରୁ ଔଷଧ
କିଣିବା ପାଇଁ ମୋ ଜମା ଖାତାରୁ ୮୦୦
ଟଙ୍କା କାଢି ନେଇ ଆସିବୁ ଓ ପାସ ବୁକ ମଧ୍ୟ
ଏଣୁ କରିବାର ଅଛି ।

କକା ମୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ମୁଁ
ଚିକେ ଜଳଦି କାମରେ ବାହାରି ଯିବି । ଯଦି
ଆପଣ ଚାହାନ୍ତି ମୁଁ ରିକ୍ସା ରେ ଆପଣଙ୍କୁ
ବ୍ୟାଙ୍କ ଶାଖା ପାଖରେ ଛାଡି
ଦେଇ ପାରିବି ।

କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ମତେ ଅଲଗା ଅଲଗା
କାଉଣ୍ଟର ଯିବାକୁ ପଡିବ, ଯାହା ମୋ
ପାଇଁ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ।

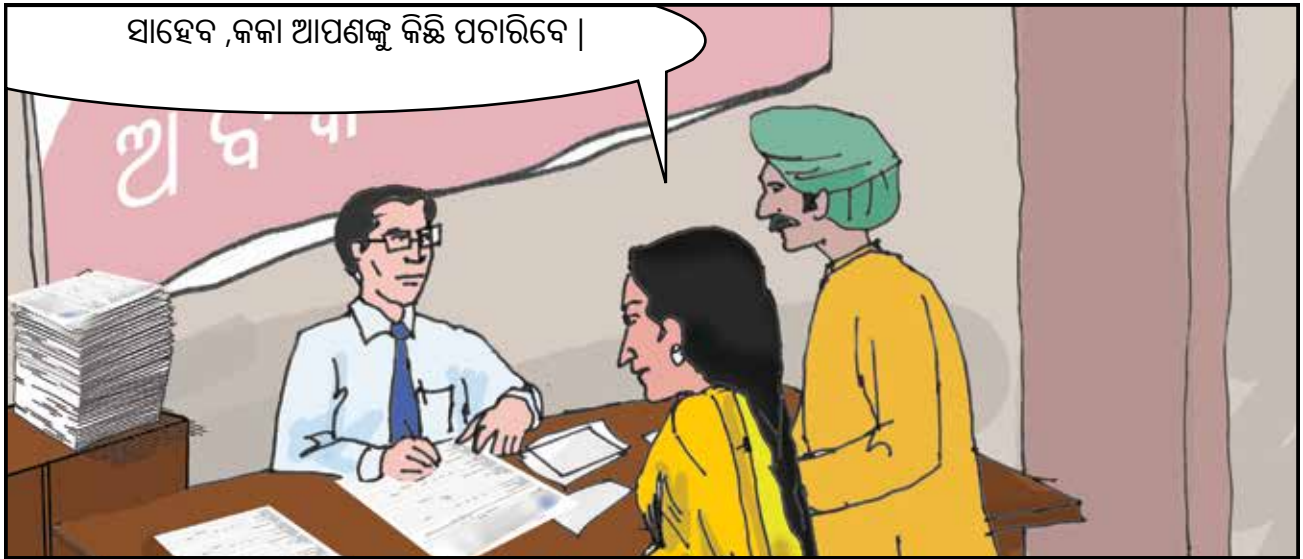

ନାହିଁ କକା, ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ
ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣେ କର୍ମଚାରୀ ପାଖରେ
କିମ୍ବ ଗୋଟେ କାଉଣ୍ଟର ରେ ଆପଣଙ୍କ ସବୁ
କାମ ହୋଇଯିବ ।

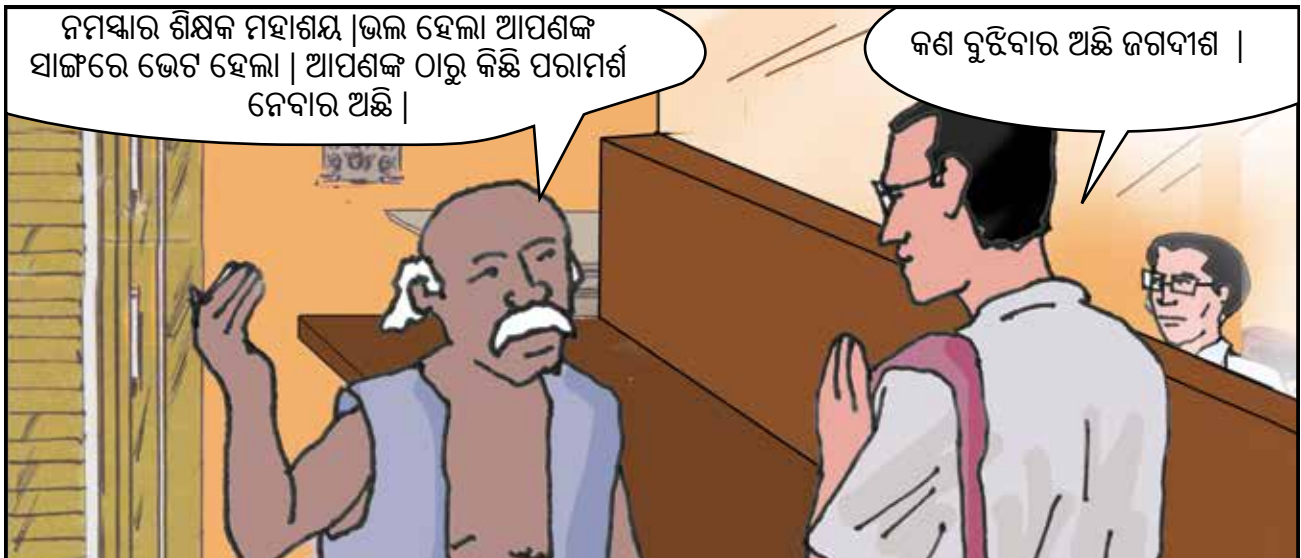
ମତେ ତ ଏହା ଜଣା ନଥିଲା
। ମିଛରେ ତତେ ହଇରାଣ
କରୁଥିଲି ।

17: ନିଜତା ଓ ଗୋପନୀୟତା ର ଅଧିକାର

ନୋଟ: ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜର ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଜମାଖାତା ବା ରଖି ବିଷୟରେ କାହାକୁ ସୂଚନା ଦିଏ ନାହିଁ (ଏମିତିକି ତାଙ୍କ ପରିବାର ଲୋକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ)

18.: ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କୁ ବୀମା ପଲିସି ଭୁଲ ଉପାୟରେ ବିକିବା

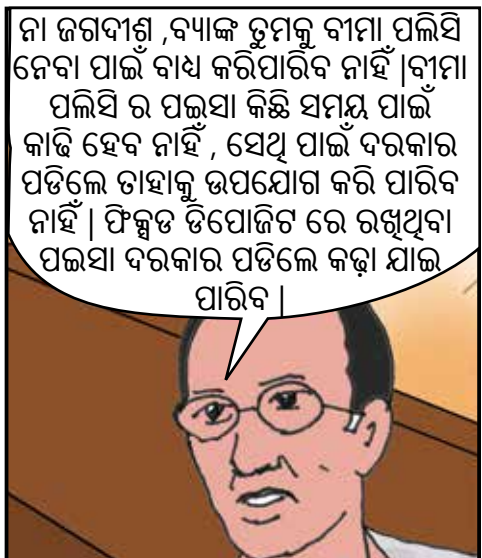

ନମସ୍କାର ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ । ଭଲ ହେଲା ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଭେଟ ହେଲା । ଆପଣଙ୍କ ଠାରୁ କିଛି ପରାମର୍ଶ ନେବାର ଅଛି ।

କଣ ବୁଝିବାର ଅଛି ଜଗଦୀଶ ।

ମୁଁ ତ ବ୍ୟାଙ୍କ ରେ ୨୦୦୦୦ ଟଙ୍କା ୫ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଫିକ୍ସଡ ଡିପୋଜିଟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ଯାହାକି ମୋର ଝିଅ ବାହାଘର ବେଳେ କାମରେ ଆସିବ । କିନ୍ତୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ର ଜଣେ ସାହେବ କହୁଛନ୍ତି ଏ ପଇସା ର ବୀମା ପଲିସି ନେଇଯାଅ ଯାହାଦ୍ୱାରା ତୁମର ଅଧିକ ଲାଭ ହେବ ।

ନା ଜଗଦୀଶ, ବ୍ୟାଙ୍କ ତୁମକୁ ବୀମା ପଲିସି ନେବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ବୀମା ପଲିସି ର ପଇସା କିଛି ସମୟ ପାଇଁ କାଢି ହେବ ନାହିଁ, ସେଥି ପାଇଁ ଦରକାର ପଡିଲେ ତାହାକୁ ଉପଯୋଗ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଫିକ୍ସଡ ଡିପୋଜିଟ ରେ ରଖୁଥିବା ପଇସା ଦରକାର ପଡିଲେ କଢ଼ା ଯାଇ ପାରିବ ।

ଫିକ୍ସଡ ଡିପୋଜିଟ ର ପଇସା ସମୟ ପୂର୍ବରୁ କାଢିବା ପାଇଁ କିଛି ସର୍ତ୍ତ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ଫିକ୍ସଡ ଡିପୋଜିଟ ପଇସା ଦରକାର ପଡିଲେ କାଢି ପାରିବ ।

ଭଲ ହେଲା ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ, ଆପଣ ବତେଇ ଦେଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଟଙ୍କା ବୁଝି ବିଚାରି ଜମା କରିବି ।

19: ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିନିଧି / ସୁଭିଧା ଦାତା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ରେ ସହାୟତା

ପୌଢ଼ ଶିକ୍ଷା

କିଏ ଜାଣିଛ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିନିଧି ବା ସୁଭିଧା ଦାତା ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ରେ କିଭଳି ସହାୟତା କରି ପାରନ୍ତି ।

ନାହିଁ ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ

ବ୍ୟାଙ୍କ ରେ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିନିଧି ବା ସୁଭିଧା ଦାତା ଙ୍କ ର ସାହାଯ୍ୟ ନେବା

ଯେଉଁ ଜାଗାରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଶାଖା ନାହିଁ ସେଠାରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିନିଧି ବା ସୁଭିଧା ଦାତା ରଖନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷକ ମହାଶୟ ସେମାନେ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କ ସହାୟତା କିପରି କରନ୍ତି ?

ସେମାନେ ଖାତା ଖୋଲିବା ,ପଇସା ଜମା କରିବା ,ପଇସା ଉଠାଇବା ,ଏକ ଜାଗାରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଜାଗାକୁ ପଇସା ପଠାଇବା ଆଦି ସୁଭିଧା ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

କିଛି ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ କିପରି ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ କି ସେମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କ ପାଇଁ କାମ କରୁଛନ୍ତି ।

ସେମାନେ ସେଠାକାର ବାସିନ୍ଦା ହୋଇଥାନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଅଧିକାର ପଢ଼ି ଥାଏ ।

ଗ୍ରାହକ ମାନେ ଧାନ ଦିଅନ୍ତୁ

1. ବି.ଏସ.ବି.ଡି - ଛୋଟ ଖାତା ଖୋଲିବା ବହୁତ ସହଜ ।
2. ଜମା ଖାତା ଖୋଲିବା ପୂର୍ବରୁ ତାର ବିଶେଷ ସର୍ତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ନ୍ତୁ ଓ ବୁଝନ୍ତୁ ।
3. ସଂଚୟ ଖାତା ଓ ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ (ମିଆଦୀ ଜମା) ଖାତା ରେ ନାମାଙ୍କନ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କରନ୍ତୁ ।
4. ଫିକ୍ସଡ଼ ଡିପୋଜିଟ (ମିଆଦୀ ଜମା) ଖାତାରୁ ପଇସା ସମୟ ଆଗରୁ କଢ଼ା ଯାଇ ପାରିବ ଓ ତାକୁ ବନ୍ଧା ରଖି ରଖି ମଧ୍ୟ ନିଅ ଯାଇ ପାରିବ ।
5. ନିଜର ସଂଚୟ ଖାତା ସହ ରୁପେ/ଏ.ଟି.ଏମ କାର୍ଡ ନିଶ୍ଚୟ ନିଅନ୍ତୁ ,ଯାହା ଦ୍ଵାରା ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ପଇସା ସହଜରେ କାଢ଼ି ପାରିବେ ।
6. ନିଜର ରୁପେ/ଏ.ଟି.ଏମ କାର୍ଡ ସାବଧାନ ରେ ରଖନ୍ତୁ । ଏହାର ନମ୍ବର ଓ ପିନ କାହାକୁ (ଏପରିକି ବ୍ୟାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀ କୁ ମଧ୍ୟ)କୁହନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
7. ଆପଣଙ୍କ ରୁପେ/ଏ.ଟି.ଏମ କାର୍ଡ ହଜିଗଲେ ବା ଏ.ଟି.ଏମ କାର୍ଡ ରେ ପଇସା କାଢ଼ି ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପଇସା କାଢ଼ିବାର ଏସ.ଏମ.ଏସ ଆସିଲେ ଏହାର ସୂଚନା ତୁରନ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କ ରେ ଦିଅନ୍ତୁ ।
8. ଆପଣଙ୍କୁ ଜମା ଖାତାରେ କିଛି ନା କିଛି ପଇସା ଜମା କରିବା କିମ୍ବା କାଢ଼ିବା ଜରୁରୀ । ୨ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କମ ରୁ କମ ଥରେ ହେଲେ ଜମା ଖାତାରେ ଲେନଦେନ କରିବା ଜରୁରୀ ,ଯାହାଦ୍ଵାରା ଆପଣଙ୍କ ଖାତା ନିଷ୍ପ୍ରୟ ହେବ ନାହିଁ ।
9. ଯଦି ବ୍ୟାଙ୍କ ର କୌଣସି ସେବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ବା ଆପଣଙ୍କୁ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ଅଛି ,ତେବେ ଶାଖା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତୁ ବା ଟୋଲ ଫ୍ରି ନମ୍ବର ରେ ଫୋନ କରନ୍ତୁ ।
10. ବୟସ୍କ / ଦିବ୍ୟାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ କୋଉଣ୍ଟର ରେ ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବା ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିହାତି ଜରୁରୀ ଅଟେ ।
11. ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ବ୍ୟାଙ୍କ ଶାଖା ନାହିଁ ସେଠାରେ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିନିଧି /ସୁବିଧା ଦାତା ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ସୁବିଧା ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଂଚାଇ ଆଣି ।
12. ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ କୋଡ଼ ଆପଣଙ୍କ ମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ଜଣାଏ କି ,ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର କରା ଯାଉ ଓ ସମସ୍ତ ସେବା ବିଷୟରେ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉ ।ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଉଚିତ ।

କପି ରାଇଟ୍:

ଏହାର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରିବ କିନ୍ତୁ ଉଷ୍ଣ ର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏହି ପୁସ୍ତକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗ୍ରାହକ ମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ସେବା ବିଷୟରେ ଓ ଗ୍ରାହକ ଙ୍କ ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରିବା । ପାଠକ ମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ ଏହାର ଉପଯୋଗ ବୁଝି ବିଚାରି କରିବେ ।

ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୭ ରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ

Banking Codes and Standards Board of India
ଭାରତୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କିଂ ଏବଂ ମାନକ ବୋର୍ଡ଼

www.bcsbi.org.in